

Προς: Πρόεδρο της Κυβέρνησης, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Προς: Βουλευτές/Βουλευτρίες Κοινοβουλευτικών Ομάδων

Αξιότιμε Πρωθυπουργέ,

Αξιότιμοι/-ες Βουλευτές/Βουλευτρίες,

Με αυτήν την επιστολή, εκ μέρους Ελλήνων ακαδημαϊκών και ερευνητών/-τριών, επιθυμούμε να επισημάνουμε την ανάγκη για άμεση και απολύτως αναγκαία κρατική και νομική παρέμβαση όσον αφορά στα δικαιώματα των παιδιών με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς και των οικογενειών τους. Η επιστολή αυτή αντανακλά τις αρχές και αξίες μίας συμπεριληπτικής κοινωνίας σχετικά με την ανάγκη για ολοκληρωτική αναγνώριση και σεβασμό των δικαιωμάτων των οικογενειών αυτών, χωρίς καμία διάκριση. Όλα τα παιδιά και όλες οι οικογένειες δικαιούνται ίσα δικαιώματα.

Παρότι τα τελευταία χρόνια η ελληνική κοινωνία δείχνει να έχει κάνει βήματα προς την σωστή κατεύθυνση και να χαρακτηρίζεται ως περισσότερο δεκτική και συμπεριληπτική απέναντι στα άτομα που αυτό-προσδιορίζονται ΛΟΑΤΚΙ+, τους τελευταίους μήνες περιστατικά έντονης εκπροσώπησης ομοφοβίας, τρανσφοβίας και αμφιφοβίας εμφανίζονται στο δημόσιο λόγο και αναπαράγονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τέτοια σχόλια προέρχονται κυρίως από πολιτικούς και θρησκευτικούς εκπροσώπους αλλά και δημοσιογράφους που για αντίστοιχους λόγους επικροτούν αυτές τις αναχρονιστικές απόψεις. Στο στόχαστρο όλων των παραπάνω έχουν βρεθεί οι οικογένειες με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς και κυρίως τα παιδιά αυτών των οικογενειών. Οι υβριστικοί χαρακτηρισμοί και οι λεκτικές επιθέσεις προς άτομα που αυτό-προσδιορίζονται ως ΛΟΑΤΚΙ+ και προς τα παιδιά τους σαφώς και αντιτίθενται των αρχών μιας δημοκρατικής και συμπεριληπτικής Ελλάδας. Τέτοιες δηλώσεις δημιουργούν ένα κλίμα μισαλλοδοξίας σε μια μερίδα του πληθυσμού και οδηγούν στην καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο των ίδιων των ΛΟΑΤΚ+ ανθρώπων όσο και των παιδιών τους, και των δικαιωμάτων των παιδιών που αφορούν σε αυτήν τη μερίδα του πληθυσμού.

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού¹ (βάση του Ν.2101/92)² δίνει έμφαση στην ευθύνη κάθε κράτους να προάγει πολιτικές και πρακτικές για ίσα και αναφαίρετα δικαιώματα όλων των οικογενειών και των μελών τους, ανεξαρτήτως της δομής και σύστασής τους. Η προαγωγή αυτών των δικαιωμάτων προς όλες τις οικογένειες, χωρίς διακρίσεις, είναι θεμέλιο ελευθερίας, δικαιοσύνης και ειρηνικής συνύπαρξης σε κάθε κοινωνία. Το Άρθρο 2 στην Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού δηλώνει πως κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να σέβεται αυτά τα δικαιώματα χωρίς διακρίσεις ταυτοτήτων αυτών (των παιδιών) ή των οικογενειών τους. Η κύρια ευθύνη του κάθε κράτους έγκειται στην πρόβλεψη ώστε να εξυπηρετείται το βέλτιστο για το συμφέρον του παιδιού (Άρθρο 3) και την υγεία του οικογενειακού περιβάλλοντος στο οποίο μεγαλώνει .

Τα παιδιά με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς δέχονται διακρίσεις όχι για κάτι που είναι τα ίδια, αλλά λόγω της σεξουαλικότητας ή ταυτότητας φύλου των γονέων τους³. Αυτό απαιτεί κοινωνικο-πολιτικές παρεμβάσεις, κατόπιν ενημέρωσης από τον επιστημονικό και ακαδημαϊκό κόσμο, ώστε τα παιδιά αυτά να απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα με τα υπόλοιπα παιδιά⁴. Είναι αδιανόητο πως σε μία παιδοκεντρική κοινωνία ο νομικός και κρατικός πολιτισμός επιτρέπουν να υπάρχουν παιδιά «δύο ταχυτήτων». Είναι αδιανόητο πως σε μία ελεύθερη κοινωνία τα μέλη της δεν απολαμβάνουν ισονομία και προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής τους ζωής. Είναι αδιανόητο πως σε μια κοινωνία με γνώμονα τη συμπερίληψη υπάρχει ανομία σχετικά με την άσκηση γονικής μέριμνας και επιμέλειας σε οικογένειες με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς.

Οι επιπτώσεις στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών που μεγαλώνουν με τους ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς τους δεν γίνονται αντιληπτές από την ευρύτερη κοινωνία⁵, και πιθανά από εδώ πηγάζει και ένα μέρος της απόρροιας σε χυδαιολογίες και ανυπόστατες υβρεολογίες στο δημόσιο λόγο. Οι πολυδιάστατες συνέπειες της έλλειψης αναγνώρισης των δικαιωμάτων των παιδιών με

¹ <https://www.unicef.org.uk/what-we-do/un-convention-child-rights/>

²

https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/1992/a/fek_a_192_1992.pdf&t=a8f93b6efd1fbd4be829fc4aea62f4d2

³ Blasius, M., Johnson, D. K., Kaoma, K. J., Korycki, K., Lind, A., Nasirzadeh, A., ... & Zeidan, S. (2013). *Global homophobia: States, movements, and the politics of oppression*. University of Illinois Press.

⁴ Pentaris, P. (2019). A constructive analysis of the formation of LGBTQ families: Where Utopia and Reality meet. *International Journal of Humanities and Social Sciences*, 13(1), 60-65.

⁵ Costa, A. L. (2021). How living in a lesbian, gay, bisexual, transgender, queer, intersex or asexual (LGBTQIA+) family and disability can influence a child's ability to thrive in society.

ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς, και των οικογενειών τους, σε μεγάλο βαθμό αφορούν στην συναισθηματική⁶ και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών⁷.

Η ειρωνική πραγματικότητα στην οποία αυτή η κατάσταση διαδραματίζεται, βέβαια, είναι η εξής: η καταδικαστική απόρριψη των οικογενειών με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς και των παιδιών σε αυτές τις οικογένειες πηγάζει κυρίως από προσωπικές και/ή θρησκευτικές απόψεις που δεν έχουν επιστημονική ή εμπειρική υπόσταση. Σε αντίθεση, η εμπειρική μας γνώση και τα ευρήματα πολυετών ερευνών αποτυπώνουν ξεκάθαρα πως η ανάπτυξη των παιδιών στην ενήλικη ζωή τους δεν επηρεάζεται από την ταυτότητα φύλου ή τη σεξουαλικότητα των γονέων τους⁸⁻⁹⁻¹⁰⁻¹¹⁻¹². Επιπλέον, η ταυτότητα φύλου και η σεξουαλικότητα των γονέων δεν φέρει καμία επιρροή σε αυτά των παιδιών τους¹³⁻¹⁴.

Ερευνητικά δεδομένα μάλιστα δείχνουν πως παιδιά που μεγαλώνουν με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς έχουν μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας στην εκπαίδευσή τους σε σύγκριση με τα αποτελέσματα παιδιών που μεγαλώνουν με μη ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς¹⁵. Περαιτέρω, παιδιά που υιοθετούνται από ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς, ως ενήλικες, δείχνουν υψηλά ποσοστά συμπεριληπτικής συμπεριφοράς και σεβασμού προς οποιαδήποτε ετερότητα, μεγαλύτερη κατανόηση προς άλλους ανθρώπους και

⁶ Gustavson, M., & Schmitt, I. (2011). Culturally queer, silenced in school? Children with LGBTQ parents, and the everyday politics of/in community and school. *lambda nordica*, 16(2-3), 159-187.

⁷ Goldberg, A. E., & Byard, E. (2020). LGBTQ-parent families and schools. *LGBTQ-parent families: Innovations in research and implications for practice*, 287-300.

⁸ Anderssen, N., Amlie, C., & Ytterøy, E. A. (2002). Outcomes for children with lesbian or gay parents. A review of studies from 1978 to 2000. *Scandinavian journal of psychology*, 43(4), 335-351.

⁹ Patterson, C. J. (1992). Children of lesbian and gay parents. *Child development*, 63(5), 1025-1042.

¹⁰ Tasker, F. (2005). Lesbian mothers, gay fathers, and their children: A review. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 26(3), 224-240.

¹¹ Gottman, J. S. (1989). Children of gay and lesbian parents. *Marriage & Family Review*, 14(3-4), 177-196.

¹² Miller, B. G., Kors, S., & Macfie, J. (2017). No differences? Meta-analytic comparisons of psychological adjustment in children of gay fathers and heterosexual parents. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity*, 4(1), 14.

¹³ ISTAR LEV, A. R. L. E. N. E. (2010). How queer!—The development of gender identity and sexual orientation in LGBTQ-headed families. *Family Process*, 49(3), 268-290.

¹⁴ Tasker, F., & Golombok, S. (1995). Adults raised as children in lesbian families. *American journal of orthopsychiatry*, 65(2), 203-215.

¹⁵ Mazrekaj, D., De Witte, K., & Cabus, S. (2020). School outcomes of children raised by same-sex parents: Evidence from administrative panel data. *American Sociological Review*, 85(5), 830-856.

προς τις εμπειρίες τους, και μεγαλύτερα ποσοστά ενσυναίσθησης¹⁶, καθώς και αμφισβητούν στερεότυπα¹⁷.

Πιο πρόσφατη έρευνα, με την υποστήριξη των Οικογενειών Ουράνιο Τόξο και του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, με οικογένειες με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς στην Ελλάδα παρουσιάζει αρχικά δεδομένα που καταγράφουν τις δυσκολίες που οι οικογένειες αυτές βιώνουν (ακόμη και εντός του εκπαιδευτικού συστήματος¹⁸) και τις συνέπειες που έχουν. Αρχικές αναλύσεις δείχνουν πως οι επιπτώσεις της άνομης σχέσης γονέων και παιδιών έχει σοβαρό εκπαιδευτικό, κοινωνικό, οικογενειακό και ψυχο-συναισθηματικό αντίκτυπο ¹⁹.

Το ζήτημα αυτό όμως αφορά όλους μας²⁰. Αφορά τις οικογένειες με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς – τα παιδιά και τους γονείς αυτών των οικογενειών – οι οποίες υπάρχουν και δεν πρόκειται για ένα θεωρητική μελλοντική εξέλιξη, αλλά και τις υπόλοιπες οικογένειες που ανατρέφουν τα δικά τους παιδιά να ενταχθούν σε μία κοινωνία συμπεριληπτική, με σεβασμό και δεκτικότητα προς όλα της τα μέλη βιώνοντας τα οφέλη της διομαδικής αλληλεπίδρασης. Διαφορετικοί φορείς έχουν διαφορετικό ρόλο να παίξουν σε αυτήν την πορεία, και ο ρόλος της ακαδημαϊκής και επιστημονικής κοινότητας στην Ελλάδα παραμένει κεντρικός στην προαγωγή έρευνας και γνώσης με σκοπό την ενημέρωση κοινωνικό-πολιτικών αλλαγών και πρακτικών, με γνώμονα την κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη.

Εν κατακλείδι, με την επιστολή αυτή, επισημαίνουμε την ανάγκη για άμεση και υποχρεωτική κρατική και νομική παρέμβαση όσον αφορά στα δικαιώματα των παιδιών με ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς και των οικογενειών τους.

Το γράμμα αυτό συνυπογράφουν 142 ακαδημαϊκοί και επιστήμονες διαφόρων πεδίων.

Με εκτίμηση,

¹⁶ Cody, P. A., Farr, R. H., McRoy, R. G., Ayers-Lopez, S. J., & Ledesma, K. J. (2017). Youth perspectives on being adopted from foster care by lesbian and gay parents: Implications for families and adoption professionals. *Adoption Quarterly*, 20(1), 98-118.

¹⁷ Goldberg, A. E., & Garcia, R. L. (2016). Gender-typed behavior over time in children with lesbian, gay, and heterosexual parents. *Journal of Family Psychology*, 30(7), 854.

¹⁸ Tsekouras, D. & Anagnostaki, L. (2023) Lesbian-parent families in Greece: the experience of preschool and primary school teachers, *Journal of LGBT Youth*, DOI: [10.1080/19361653.2023.2166642](https://doi.org/10.1080/19361653.2023.2166642)

¹⁹ Περισσότερες πληροφορίες: Panagiotis.Pentaris@gold.ac.uk

²⁰ Kivalanka, K. A., & Munroe, C. (2020). The “second generation:” LGBTQ youth with LGBTQ parents. *LGBTQ-parent families: Innovations in research and implications for practice*, 241-256.

Παναγιώτης Πεντάρης, Αν. Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας & Θανατολογίας | Goldsmiths, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου

Νίκος Καλαμπαλίκης, Καθηγητής Κοινωνικής Ψυχολογία | Université Lumière Lyon

Αθανάσιος Τσιβγούλης, Καθηγητής Ιατρικής | Αττικό Νοσοκομειακό Πανεπιστήμιο

Κώστας Κανάκης, Καθηγητής Κοινωνιογλωσσολογίας | Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μαρίνα Τζακώστα, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης | Πανεπιστήμιο Κρήτης

Χρήστος Σαργέδος, Υπ. Διδάκτωρ Κοινωνιογλωσσολογίας | King's College London

Άρης Στυλιανού, Καθηγητής Πολιτικών Επιστημών | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μαρία Καβάλα, Επίκουρη Καθηγήτρια Ιστορίας των Αποκλεισμένων και Διακρίσεων | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ρούλα Τσοκαλίδου, Καθηγήτρια Κοινωνιογλωσσολογίας και Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας | Τ.Ε.Π.Α.Ε. - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Θεόδωρος Λυριωτάκης, Υπ. Διδάκτωρ Γλωσσολογίας | Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σπύρος Χαιρέτης, Υπ. Διδάκτωρ Τμήματος Νεοελληνικών και Πολιτισμικών Σπουδών | Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης

Ελένη Μότσιου, Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας | Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αιμίλιος Καμπουρόπουλος, Καθηγητής Μουσικολογίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Δημήτρης Ζάχος, Αν. Καθηγητής Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Χρήστος Μπαμπατζιμόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Υπολογιστικής Υδραυλικής και Μαθηματικών Ομοιωμάτων | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ελίζα Κίτης, Ομότιμη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μαρίνα Τζωαννοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Ξένων Γλωσσών | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ρωζάνη Καυταντζόγλου, Ερευνήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας | Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Αριάδνη Στογιαννίδου, Καθηγήτρια Διαγνωστικών Μεθόδων και Συμβουλευτικής | Τομέας Εξελικτικής και Σχολικής Ψυχολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σωτήρης Σωτηρόπουλος, Καθηγητής Φυσικής Χημείας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κορίνα Χατζηνικολάου, Επίκουρη Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας και Προβλημάτων Επικοινωνίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γρηγόρης Μαυράκης, Καθηγητής | Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ειρήνη Παπαδάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια | Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μιχάλης Λάβδας, Υπ. Διδάκτωρ Ψυχοκοινωνικών Επιστημών | Universitetet i Bergen

Σοφία Αυγητίδου, Καθηγήτρια | Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αγγελική Βελοπούλου, ΕΔΙΠ | Τμήμα Επιστημών στην Εκπαίδευση και στην Αρωγή στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Πατρών

Στάθης Σελίμης, Αναπληρωτής Καθηγητής Γλωσσολογίας | Τμήμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μιχαήλ Σπουρδαλάκης, Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας | Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εύη Χατζηβαρνάβα, Καθηγήτρια Οικονομικών της Εργασίας και της Κοινωνικής Πολιτικής | Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κωνσταντίνα Ευαγγέλου, Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Λογοτεχνίας | Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ξανθόπουλος Παναγιώτης, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής | Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Λόης Λαμπριανίδης, Καθηγητής Οικονομικής Γεωγραφίας - Περιφερειακής Ανάπτυξης | Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Χριστίνα Σολομωνίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια | Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αντώνης Γαβαλάς, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό | Τμήμα Φαρμακευτικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ελένη Σταυρίδου, Καθηγήτρια | Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αγγελική Καζάνη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια | Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Βενετία Κάντσα, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής, Ανθρωπολογίας και Ιστορίας - Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ελένη Ανδρέου, Καθηγήτρια Παιδαγωγικής Ψυχολογίας | Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Πάνος Τίγκας, Υπ. Διδάκτωρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας | Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Δημήτριος Κονταξάκης, Καθηγητής Αρχιτεκτονικής | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γιώργος Ανδρουλάκης, Καθηγητής | Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτρης Λεούδης, Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας | Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Δανιήλ Σεργκελίδης, Αν. Καθηγητής Κτηνιατρικής | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Παναγιώτης Κορδούτης, Καθηγητής Κοινωνικής Ψυχολογίας | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μαριέττα Παπαδάτου-Παστού, Επίκουρη Καθηγήτρια Νευροψυχολογίας και Γλωσσικών Επιστημών | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιάννης Γιαννιτσιώτης, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας | Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ανθή Αργυρούδη, Διδακτορίσσα Κοινωνικής Ψυχολογίας | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Δήμητρα Βασιλειάδου, Αν. Καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Γιώργος Κοτζόγλου, Αν. Καθηγητής Γλωσσολογίας | Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστημίου Αιγαίου

Αργυρώ Βατάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Πειραματικής Ψυχολογίας | Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης

Κυριακή Λαμπροπούλου, Υπ. Διδασκώρισα Κοινωνιολογίας | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Θάλεια Δραγώνα, Ομότιμη Καθηγήτρια Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Ψυχολογίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κατερίνα Μανιαδάκη, Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας | Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Αγάπη Κανδυλάκη, Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας | Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Βίκυ Ιακώβου, Επίκουρη Καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης | Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Κρίστοφερ Τζέιμς Λις, Διδάκτωρ στις Γλωσσικές Πρακτικές | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Λήδα Αναγνωστάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχοδυναμικών Προσεγγίσεων στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία | Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αικατερίνη Λεμοντζέλη, Διοικητική Υπάλληλος/ Κοινωνική Λειτουργός | Τμήμα Συμβουλευτικής και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Καλλιρρόη Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχολογίας | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλεξάνδρα Μπακαλάκη, Αν. Καθηγήτρια | Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ελένη Χριστοδούλου, Ειδική Επιστήμονας | Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Γεωργία Μιχαηλίδου, Ειδική Επιστήμονας | European University of Cyprus

Αναστασία Δημητρίου, Καθηγήτρια Φυσικών Επιστημών και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης | Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Άννα Καραστάθη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια | Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Αναστασία Χαραλάμπη, Διδάσκουσα ΕΣΠΑ | Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Νίκος Μποζατζής, Αν. Καθηγητής Κοινωνικής Ψυχολογίας-Ποιοτικών Προσεγγίσεων | Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πέτρος Χαραβιτσίδης, Επίκουρος Καθηγητής Κριτικής Θεωρίας και Εκπαιδευτικής Πράξης σε Σχολικά Πλαίσια | Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μαίρη Λεοντσίνη, Καθηγήτρια Φύλων και Πολιτισμικών Σπουδών | Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Riva Lava, Αν. Καθηγήτρια Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού και Πολιτισμικής Κληρονομιάς | Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Μανούσος Μαραγκουδάκης, Καθηγητής Συγκριτικής Κοινωνιολογίας του Πολιτισμού | Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Βασιλεία Παπαδάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Κοινωνική Εργασία | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ζαχαρούλα Κασσέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Κοινωνική Εργασία | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Εμμανουήλ Μικρός, Καθηγητής του Τομέα Φαρμακευτικής Χημείας | Τμήμα Φαρμακευτικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Βασίλης Καραγκούνης, Αν. Καθηγητής Κοινοτικής Κοινωνικής Εργασίας | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αργυρούλα Καλαϊτζάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Όλγα Θεμελή, Καθηγήτρια Εγκληματολογίας και Εγκληματολογικής Ψυχολογίας | Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Δήμητρα Τζανάκη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια | Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Κατερίνα Οικονόμου, Αν. Καθηγήτρια Στρατηγικής, Επιχειρηματικότητας και Ανταγωνισμού | Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Δήμητρα-Δώρα Τελώνη, Αν. Καθηγήτρια Ριζοσπαστικής Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικών Υπηρεσιών | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Καθηγήτρια Διδακτικής Μεθοδολογίας και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικού Υλικού | Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ελένη Παπούλη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Χρυσάνθη Αυλάμη, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεώτερης και Σύγχρονης Ιστορίας | Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Χρήστος Παναγιωτόπουλος, Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας | Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Χριστίνα Καρακιουλάφη, Αν. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας των Εργασιακών Σχέσεων | Τμήμα Κοινωνιολογίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ρούλη Λυκογιάννη, Αν. Καθηγήτρια Πολεοδομικής Ανάλυσης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού | Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Κλειώ Κούτρα, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ελένη Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια | Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ελένη Κουτσουράκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας | Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ηρακλής Μαυρίδης, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνικής Πολιτικής | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Ρία Καλφακάκου, Καθηγήτρια | Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κατερίνα Μανώλη, Καθηγήτρια Πληροφορικής και Οικονομίας | Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Αθανάσιος Κούγκολος, Καθηγητής | Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τατιάνα Κατσίνα, Education Officer at International Rescue Committee

Χαρά Δαφέρμου, Αν. Καθηγήτρια στις Παιδαγωγικές Επιστήμες | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Άννα Φραγκουδάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης | Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ιωάννα Ναούμ, Αν. Καθηγήτρια Φιλολογίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Θεανώ Μανουδάκη, Κοινωνιολόγος - Εγκληματολόγος | Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ειρήνη Συνοδινού, Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό Τμήματος Φιλοσοφίας | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εύη Ζαμπέτα, Καθηγήτρια στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης | Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νίκος Χατζάκης, καθηγητής Χημείας και Νανοεπιστήμης | Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης

Κατερίνα Οικονόμου, Επίκουρη Καθηγήτρια | Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Νικολέτα Ράτσικα, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας | UMEÅ University

Δήμητρα Κογκίδου, Καθηγήτρια Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Δημήτριος Χαραλάμπης, Ομότιμος Καθηγητής Οικονομικών και Πολιτικών Σπουδών | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γεωργία Λιαράκου, Αν. Καθηγήτρια στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Θεανώ Καλλιδικάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας | Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Φωτεινή Μουράτη, Υπ. Διδάκτωρ Κοινωνικού Αποκλεισμού και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Δάφνη Παρλιάρη, Υπ. Διδάκτωρ Φυσικής | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ειρήνη Κατσαμά, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση | Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Σουλτάνα Μαρία Βαλαμώτη, Καθηγήτρια Αρχαιολογίας | Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη

Μάρθα Μιχαλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου, Ομότιμη Καθηγήτρια Συμβουλευτικής Ψυχολογίας | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ελβίρα Μασούρα, Αν. Καθηγήτρια Γνωστική-Πειραματική Ψυχολογία | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μάρω Παντελίδου-Μαλούτας, Ομότιμη Καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Χριστίνα Παπαδημητρίου, Επίκουρη Καθηγήτρια Ηλεκτρολόγων Μηχανικών | Eindhoven University of Technology

Τασούλα Βερβενιώτη, Ερευνήτρια - Ιστορικός | Δημοτικό Λαϊκό Πανεπιστήμιο Αγ. Παρασκευής

Βασιλική Καντζάρα, Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας | Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σταυρούλα Σταυρακάκη, Καθηγήτρια Γλωσσολογίας - Νευρογλωσσολογίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αναστασία Στάμου, Καθηγήτρια Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας - Κοινωνιογλωσσολογίας - Ανάλυσης Λόγου | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Βασίλειος Ιωακειμίδης, Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας | Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Βάσια Λέκκα, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Παιδικής Ηλικίας | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μαρία Βουλγαρίδου, Διδάκτωρ - Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Κοινωνικής Εργασίας | Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Μαρία Αλμπάνη, Καθηγήτρια Φυσιολογίας | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ελευθερία Κατσιβέλα, Αν. Καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Χημείας | Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ελένη Παπαδάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας | Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Αθηνά Ανδρουτσοπούλου, Διδακτόρισα Κλινική Ψυχολόγος | Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Έρευνας στη Συστημική Ψυχοθεραπεία

Μαρία Γαβαθά, Παιδονευρολόγος | Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας

Σοφία Ασλανίδου, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος | Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογίας

Άννα Κρεμμυδά, Λέκτορας Εφαρμογών | Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Λεμονιά Χυδίογλου, Διδασκώρισα Κοινωνικής Εργασίας | Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αναστασία Λουπάτατση, Διδάκτωρ Ιατρικής | Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Παναγιώτης Δημητράς, Επίκουρος Καθηγητής Οικονομικών | Ιδρυτικό Μέλος ΕΟΔΜ & ΕΠΣΕ

Σοφία Τσουρλάκη, Υπ. Διδασκώρισα Θρησκευτικών Σπουδών | SOAS, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου

Αννίτα Βεντούρη, Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας της Εκπαίδευσης | Πανεπιστήμιο του Hertfordshire

Χρήστος Χατζηιωάννου, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Φιλοσοφίας | Πανεπιστήμιο της Σόφιας

Αποστολία Παπαδούδη, Ερευνήτρια Δασολόγος | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Άλκηστις Κοντογιάννη, Ομότιμη Καθηγήτρια Θεατρικών Σπουδών - Δραματικής Τέχνης | Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μαρίσια Φράγκου, Επίκουρη Καθηγήτρια Θεατρολογίας - Ιστορίας και Θεωρίας Παγκόσμιου Θεάτρου | Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ελένη Μαρσέλου, Υπ. Διδασκώρισα Φυσικοθεραπείας | Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Αθηνά Στούρνα, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Παραστατικών και Ψηφιακών Σπουδών | Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Γεωργία Οικονόμου, Αν. Καθηγήτρια Βιοϊατρικής | Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Ρένα Γκατζούνη, Λέκτορας Πειραματικής Ψυχολογίας της Υγείας | Πανεπιστήμιο Maastricht

